

טיב הקהילה

ב"ד

תדומה
 ח' אדר א' תשפ"ד
 זמני הרלקת הגות ומצ"ש

הרה"נ	4:51
מוצ"ש	6:04
ר"ת	6:43

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א'	8:22
סוק"ש ב'	9:07

המזכיר לבי שיעון הורף

גיליון מס':
715

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות פורנו ורבנו הרב"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

הראשונים שמא תאמר הריני לומר תודה בשביל שאהיה עשיר, בשביל שאקרא רב, בשביל שאקבל שכר בעולם הבא תלמוד לומר (דברים יא ג) לאהבה את השם כל מה שאתם עושים לא תעשו אלא מאהבת ועוד אמרו חכמים (עבודה זרה יט.) במצוותיו חפץ מאד (תהלים קיב א) ולא בשכר מצוותיו, וכן היו גדולי החכמים מצווים לנבוגי תלמידיהם ומשכיליהם ביהוד, אל תהיו כעבדים המשתמשים את הרב וכו' (אבות א ג) אלא מפני שהוא הרב ראוי לשמשו, כלומר עבדו מאהבה, עכ"ל.

ובספר ליקוטי מוה"ר (מהדורא בתרא סימן לו) כתב: 'הכלל שעיקר התכלית הוא רק לעבוד ולילך בדרכי ה' לשמו יתברך, כדי לזכות להכיר אותו יתברך, ולדעת אותו יתברך, שזהו עיקר התכלית, והוא רצונו יתברך, שאנחנו נכיר אותו יתברך. ואין ראוי לאדם שיהיה לו כוונה אחרת בעבודתו יתברך, כי - אם למלאות רצונו יתברך, שאמר ונעשה רצונו.

כי יש מי שעובד כל ימיו ורודף אחר תאוות עולם הזה, כדי למלאות בטנו וכרסו בתאוות עולם הזה. ויש מי שעובד ומשתדל, כדי לזכות לעולם הבא, וגם זהו נקרא מילוי בטן, שרוצה למלאות בטנו ותאוות עם עולם הבא. והוא בחינת 'חלקם בחיים וצפונך חמלא בטנם' (תהלים יג ד). 'חלקם בחיים וצפונך' היינו הן אותן שבוחרין חלקם בחיים, דהיינו למלאות תאוותם בחיים חיותם בעולם הזה, והן אותן שבוחרין ברב טוב הצפון, דהיינו עולם הבא, והן 'צפונך, שבוחרין בטוב הצפון, דהיינו עולם הבא, ושניהם הם בחינת מילוי בטן כ"ל.

הוא 'חלקם בחיים וצפונך חמלא בטנם', שאלו שתי הכיתות הן הבוחרין בעולם הזה, והן העובדין בשביל העולם הבא, שהם בחינת 'חלקם בחיים וצפונך, כ"ל, שניהם הם בבחינת 'חמלא בטנם', שרוצים למלאות בטנם ותאוותם, זה בעולם הזה, זה בעולם הבא. רק שזה הבוחר בעולם הבא הוא חכם יותר, שבוחר בעולם עומד, הקיים והנצח, וממאס עולם הזה, שהוא עובד וכלה.

וגם באמת בודאי טוב יותר הרבה לעבוד ה', אפילו אם עובד בשביל עולם הבא, אך אף על פי כן גם זה נקרא בחינת מילוי בטן כ"ל. והוא 'ישבעו בגים' (שם) שהשביעה שלהם הוא בגים כדרך העולם שכל עבודתם הוא כדי להשאיר ירושה לבניו וכו', עכ"ל. ענין זה הוא היסוד העיקרי בעבודת ה'. על האדם לדעת שכל עוד שלא זכה לזכר מחשבתו וכוונתו ולייחד כל פעולותיו להשגת לא זכה לעבוד את השגת, ועדיין לא זכה בקיום שום מצוה באמת... על פי האמור מובן שפיר כוונת הכתוב בסיימו 'ושכתי בחוכה, ואין להקשות שהדבר מובן מאליו, כי אחר שציוה הקב"ה שיבטו לו בית דאי חפץ הוא לשכון בו, אולם לדברינו יש לומר, שכיוון הכתוב לומר שרק אם תהיה הכוונה בבחינת המשכן לשמו יתברך מבלי שום פניה ונגיעה או יהיה הבית רצוי להשגת ורק אז ישירה בו שכנתו.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם: (כה, ח) ופירש"י: ועשו לי מקדש - ועשו לשמי בית קדושה:

...

רש"י מלמדינו כאן את היסוד העיקרי בעבודת ה'. והוא שאין העבודה נקראת על שמו של האדם אלא אם כן כוונתו זכה להשגת.

דהנה לשון הכתוב הוא לכאורה מפורש מאליו, וכל הוזהר בחיבתו מבין שאלו שקיימו את הציווי בשעתו עשו כל פעולותיהם לשם השגת ולולא רצונם להקים בית של קדושה להשגת לא היו כלל עוסקים בדבר. ובכל זאת ראה רש"י לנכון לפרש את המכוון של התבונה 'ועשו לי' שהכוונה הוא להשגת.

כי אמת הדבר שולא ציווי השגת להקים עבודו משכן לא היו עוסקים כלל במלאכת הקמתו, אולם גם אחר הציווי אין עצם המלאכה מעידה שתכלית רצונו של הבונה

הוא לעורר נחת רוח לשמו יתברך, ושמה כוונתו הוא לטובתו ולהנאתו, כי אחר שיוקם המשכן וישרה הקב"ה את שכנתו בתחתונים יזכו התחתונים להנות מזיו השכינה, ויזכו על ידה להתעלות במדרגות רמות ולתענוג עילאי בעבודת ה'. על כן זקוקים אנו לפירש"י המפרש שעל הבונים הוטל לסלק כל פניה ונגיעה כשעסקו בעבודת הקדוש, וכל כוונתם הייתה צריכה להיות רק לשם ה' להמשיך מלכותו בתחתונים ולעורר לפניו נחת רוח.

והנה תורתנו היא נצחית ויש בכל אמריה הוראות לדורות והנקודה הנצחית שבמקרא שלפנינו היא הלי לשמך, היינו שבכל מה שאנו עושים להשגת תהיה רק מתוך כוונה לעשות נחת רוח לפניו, ולא כדי שיזכה גם העושה לאיזה טובת הנאה, גם לא הנאה וחונת, כאמור.

כדברים האלו מצאנו בספר 'צוואת הדיב' (הנגות ישירות את יא) ח"ל: 'זכר דבר שיעשה, יחשוב בזה שהוא עושה נחת רוח לבוראו יתברך, ולא לצורך עצמו אפילו מעט, אפילו אם עשה שיהיה לו תענוג בעבודתו, זהו לצורך עצמו, ובכל דבר שיעשה יחשוב שעושה נחת רוח בזה להשכנת, ולא יחשוב במחשבתו אפילו מעט לצורך הנאות, כי הבל וריק ולמה יעשה להנאתו, וגם אם עושה כמה דברים והכוונתו כדי שיוכל לעבוד בדביקות ויהיה לו תענוג בעבודה, זה גם זה עובד לצורך עצמו, רק עיקר שתהיה כל עבודתו לצורך השכנת, אפילו מעט לא יהיה לצורך עצמו, עכ"ל. זהו כוונת התנא אגטינגס איש סוכו באמרו (אבות א ג): 'אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הו עובדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס. אגטינגס לא דיבר דוקא על שכר וגמל, שהרי בכלל דבריו גם חיי עולם הבא שאינו כי אם קרבת הנשמה ליצירת, צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכנת, ואעפ"כ אינו מן הראוי שיעבוד האדם לבוראו לשם מטרה נעלית זו.

ח"ל הרמב"ם (הל תשובה פרק י הלכה ד): 'אמרו חכמים

החובות העבודה לשם שמים ללא פניות

טיב המערכת

• זר זהב סביב •

השומר אמונים זיע"א מספר בספרו 'שולחן הגורל' על אחד מתלמידי הבעש"ט שהיה נוהג ללכת כל פעם לפני אכילתו למקוה וכששאלוהו לפשר מנהגו זה, ענה: שעבודת האכילה היא הרבה יותר קשה מעבודת התפילה, שהרי אז באים להפוך את הגשמיות לדוחניות וזו מלחמה יותר קשה מעסק בדבר שהוא רק רוחני. וכך כתוב בוזהר הקדוש 'שעת האכילה היא שעת קרבא, כלומר שעת מלחמה. במסכת אבות אומר רבי שמעון 'שלשה כותרים הם כתר תורה, וכתר כוונה, וכתר מלכות, ואת שלושתם אנו מוצאים במשכן ובמקדש, 'ועשו ארון עצי שטים... ועשית לו זר זהב סביב, מפרש"י 'זר זהב - והוא סימן לכתר תורה, זהו הכתר הראשון - כתר תורה. 'ועשית שולחן עצי שטים... ועשית לו זר זהב סביב, מפרש"י 'זר זהב - סימן לכתר מלכות, שהשולחן שם עושר וגדולה, כמו שאומרים שולחן מלכים, והוא הכתר השני - כתר מלכות. וכמוכן הכתר השלישי 'כתר כוונה, שאותו אין צורך לחפש כי הוא עיקר העבודה בביהמ"ק ובמשכן.

ומכאן אנו לומדים שהכתר והכתב תלויים בעבודה, ומי שרוצה לזכות בכתרים הללו עליו לעמול כדי לזכות בהם אחרן זכה לכתר כוונה כפי שהתורה מעידה עליו כמה פעמים 'ועשו ארון עצי שטים מפרש להגיד שבחו של אהרן שלא שיענה.

הרוצה לזכות בכתר תורה, עליו לעמול בתורה ולקיים את דברי חז"ל 'בכל יום יהיו דברי תורה בעיניך כחדשים.

הכתר השלישי הוא כתר מלכות, שרש"י הק' כאן מרמז את השולחן למלכות, והרוצה לזכות בו צריך לעמול בעבודת השולחן, והשפתחתו בתחילת דבריו, ששעת האכילה היא שעת מלחמה, ואת האוכל שאנו אוכלים כדי לזון את נפשו ניקח ונאכל לשם שמים, כמו שכתב הקישור'ע ישי אנשי מעשה, שקודם אכילה אומרים: הנני רוצה לאכול ולשתות, כדי שאהיה בריא וחזק לעבודת הבורא יתברך שמו, ועל אף שהיצר מקשה ומערים על האדם בכל מיני התבולות כדי שלא תהיה אכילתו לשם שמים מכל מקום מי שרוצה יצליח ויזכה לכתר מלכותו

ניתן לשמוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב הודעות

עדכוני שיחות: 0534-100024

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

התפילה בבית הכנסת ובמנין - חלק ה

א. ישיכם אדם לבית הכנסת כדי שימנה עם העשרה הראשונים (ש"ע סי' צ' סעיף י"ד) דכתיב אשרי שומע לישקוד על דלתותי וגו', שאפילו מאה באים אחריו נוטל שטר כנגד כולם (לבוש סי' י"ד).

ב. מי שבא ראשון יש לו חשיבות מיוחדת, וז"ל הוזהר, כל מאן דאקדים בקדמיתא אסתבר בשכינתא בחבורא חדא (והלך תרומה דף קל"א), אמנם עדיף שיתאספו עשרה ויבואו ביחד לבית הכנסת (מ"ב סק"ז בשם זוהר פ"ג שא).

ג. צריך שאחר שיבוא לבית הכנסת אחד מעשרה הראשונים לא יצא משם עד שישלים תפילתו שם לא כאותם הנהוגים להיות מעשרה הראשונים בבית הכנסת זה ואחר כך חוזרים והולכים להתפלל בבית הכנסת אחרת, שלא היו שם מעשרה הראשונים, דטעות הוא בידם ולא תחשב למצוה כלל (כ"ה אות צ"ח מ"ב סק"ז).

ד. לא דאם בא מעשרה ראשונים ואח"כ יצא וחזר לפני שהתחילו שמו"ע ואף שהיה כבר שם הרבה יותר מעשרה, מ"מ לא הפסיד מעלתו שהיה לו מקודם דהיה מעשרה ראשונים (א"א בוטשאטש מדה"ט סי' כ"ה).

ה. ופירש רבינו יונה, כל אחד מעשרה נוטל שטר כנגד כל הבאים אחריהם, אבל בעשרה הראשונים עצמן אין דין קדימה לאחד על חבירו, אבל מעדני מלך ד' ג' פירש, דאף בעשרה עצמן כל הקודם זכה שראשון נוטל שטר התשעה וכל הבאים אחריהם והשני נוטל שטר השמונה והבאים אחריהם ועל דרך זה כל העשרה (כ"ה אות צ"ז).

ו. וגם מאריכין לו ימיו ושנותיו, כדכתיב בתריה כי מוציא מצא חיים (לבוש סי' י"א) ואמר רבי יהושע בן לוי לבניו קדימו וחשיכו ועיילו לבי כנישתא כי היכי דתורכו חיי (בבב"ט ח' ע"א).

ז. ולעולם ישתדל אדם להקדים לבית הכנסת אפילו אם לא יהיה מעשרה הראשונים שכל המקדים הוא יותר קרוב אל שורת הקדושה והאחרונים יונקים מענפי ענפים ויש מאנשי מעשה שנהוגים שאותו היום שאינם הולכים להיות מעשרה הראשונים מתענים, ומאן תדין עליך איזה קנס (כ"ה אות צ"ז בשם ח"ל).

ח. הא"י לא היה מן הראשונים כי הוצרך ליפנות לפי שהיה לו חולי, וגם כדי שילך מעוטף בטלית ותפליין לבית הכנסת, זה אי אפשר לקיים קודם היום (מ"ב סק"ז) והעשרה ראשונים היו מקדימים לבית הכנסת מאשמורת טרם אור היום ולכן לא היה יכול לקיים מצוה זו לסיבות אלו (ש"ע כ"ב).

ט. י"א דהמצוה להלך לבית הכנסת מעוטף בטלית ומעוטף בתפליין קודמת למצוה להיות מעשרה ראשונים (כ"ה אות צ"ח).

י. אם אי אפשר לו לקיימה להיות מהעשרה הראשונים בשחרית, ישתדל לקיימה במנחה ומעריב (כ"ה אות צ"ז בשם שלמי ציבור וחסל וב"ח).

יא. מצוה לרוץ כשהולך לבית הכנסת שנאמר ונדעה נדפה לדעת את ה' וגו', ואף שאמר חז"ל שהריצה נוטל אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם, מ"מ מצוה לרוץ (מ"ב סק"ט מ"ב).

טיב הבנין • היגיעה הוא העיקר

עיקר עבודת ה' הוא היגיעה בכל כוחו ולא עצם הפעולה

שינסו בעצמם בכל כוחם וכפי יכלתם לעשות את המנונה.

ולכן בתחילה הראה לו הקב"ה מנונה של אש, והראה לו שהמנונה הזאת נעשית ממקשה אחת של זהב, וזה הביא חיזוק למשה רבינו, שיש אפשרות לעשות את המנונה באופן זה, ועל פי זה לימד לעושי המלאכה איך לעשות המנונה, והם ניסו בכל כוחם לעשות את המנונה, וראו שזה לא הולך, הם לא יכולים.

ונתקשה משה להיזכר מה ראה במנונה של אש, ושוב ניסה להסבירם איך להמשיך את המלאכה על פי זה, וכשאין התחילו בפעם השנית לעשות את המנונה, מיד נעשית המנונה מאליה, כי באמת לא היה שייך במציאות שהם יעשו את המלאכה לבדם, אך השי"ת רצה שהם יתחילו לעשות כל מה שיש לאל ידם לעשות, ושמשה רבינו יתקשה ויתאמץ בכל כוחו להתבונן איך לעשות את המנונה, ורק לאחר כל זאת, תיעשה המנונה מאליה על ידי השי"ת.

והגם שסוף סוף נעשית המנונה מאליה על ידי ה', מכל מקום זה נחשב לעושי המלאכה כאילו הם עצמם עשו את המנונה מתחילה ועד סוף, כמו שכתוב בתורה מפורש, 'ויעש את המנונה כי מאחד שנתקשו ונתייגעו לעשות את המנונה כפי כוחם ויכלתם, לכן השי"ת מייחס את עשיית המלאכה אליהם, כאילו הם עשו את הכל.

עיקר עמל התורה הוא היגיעה

בכל כוחו ולא המצאת החידושים

והנה ידוע שהמנונה מרמז לתורה ולהכמת התורה, ולכן יש לנו ללמוד מזה יסוד גדול בענין לימוד התורה, שהוא ממש אותה בחינה, באמת לא יתכן שהאדם ישיג חכמת התורה, רק על ידי החכמה שהשי"ת משפיע לו במתנה בתוך מוחו.

וכמו שרואים בחוש, כשאדם יש לו קושיא עצומה בסוגיא, והוא יגע ועמל ליישב את הקושיא בכל כוחו, אזי פתאום מאיר בו הארה ונופל לו במוחו תירוץ הגון ויפה המיישב את כל הקושיא, ובדאי הארה זו לא באה לו מעצמו, על ידי איזה פעולה גשמית, רק מן השמים ריחמו עליו והשפיעו בו חכמה והארה, בשכל, וממילא התיישב לו פתאום כל הקושיא.

ומכל מקום מתייחס התירוץ אליו, והוא יכול לכתוב את זה בספרו, שהוא חידש תירוץ זה, כי מאחר שהוא התייגע בכל כוחו ויכלתו לחפש ישוב על הקושיא העצומה, לכן הגם שבסופו של דבר נעשית המנונה מאליה - התירוץ בא לו מאילו במתנה מן השמים, מכל מקום זה נחשב שהוא חידש את התירוץ, כמו שנחשב לעושי המלאכה, שהם עשו לבדם את כל המנונה.

אך כל זה כשהלומד אכן מתקשה ומתייגע בכל כוחו ליישב את הקושיא העצומה, מה שאין כן כשהוא יושב בחיבוק ידים, אכן קשה קושיא עצומה, אך מה אני יכול לעשות אין לי תירוץ על זה, בוא נלמד הלאה. אזי לא תיעשה המנונה מאליה - הוא לא יזכה לקבל הארה מן השמים בשכלו, שבכך זה יוכל ליישב את קושייתו. כי זהו הכלל, המנונה אינה נעשית מאליה, רק לאחר שיש 'נתקשה', רק כשנתקשה משה במעשה המנונה, זכה שהמנונה תיעשה מאליה, מה שאין כן כשאין 'נתקשה' - יגיעה ועמל, לא זוכים שהמנונה תיעשה מאליה, ושתתיישב הקושיא מאליה.

יעזור השי"ת, שנוכה לעבוד את השי"ת ביגיעה ועמל בכל כוחינו ויכולתינו, ובזכות זה נזכה להארות ומתנות מן השמים להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד את כל דברי תלמוד תורתך באהבה.

בפרשתן (שמות כ"ה לא), ועשית מנונת זהב טהור מקשה תיעשה המנונה ירכה וקנה גביעיה כפתוריה ופרחיה ממנה יהיו. ופירש"י, תיעשה המנונה - מאליה, לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקדוש ברוך הוא, השלך את הככר לאור והיא נעשית מאליה, לכן לא נכתב תיעשה.

ובסוף פרשת המנונה כתיב (שמות כ"ה ט), וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר, ופירש"י, וראה ועשה - ראה כאן בהר תבנית שאני מראה אותך, מגיד שנתקשה משה במעשה המנונה, עד שהראה לו הקדוש ברוך הוא מנונה של אש.

וקשה, הרי לכאורה יש כאן סתירה ברש"י, כי בתחילת פרשת המנונה כתב, שבגלל שנתקשה משה רבינו במעשה המנונה, לכן אמר לו הקב"ה להשליך את הככר לאור, והיא נעשית מאליה, ולפי זה לא עשה משה רבינו כלום במעשה המנונה, רק כל כולה נעשית מאליה. ואילו בסוף פרשת המנונה רש"י, שבגלל שמשוה נתקשה במעשה המנונה לכן הראה לו הקב"ה מנונה של אש, ומזה משמע שמשוה רבינו כן עשה את המנונה בעצמו, לאחר שראה את המנונה של אש, ולא נעשית מאליה.

עוד יש להבין, הרי השי"ת ידע מראש שמשוה רבינו יתקשה במעשה המנונה ולא יוכל לעשותו לבדו, ואם כן למה ציווה אותו כלל על זה, היה לו לומר לו מיד, השלך את הככר לאור והיא נעשית מאליה.

עוד יש להבין, איך אפשר לומר שהמנונה נעשית מאליה, הרי בפרשת ויקהל כתוב מפורש (שמות ל"ז י"ג), ויעש את המנונה זהב טהור מקשה עשה את המנונה, וכן כתוב שם מפורש בכל פרשת המנונה, שבצאלא עשה בעצמו את המנונה.

רק לאחר שהאדם עושה בכל כוחו כפי יכלתו אז הוא זוכה שהשי"ת יגמור בעדו.

ומבואר בשפת אמת (תרומה תרל"א) שרואים מכאן יסוד גדול בעבודת ה', אליבא דאמת שום דבר אין עושה האדם בעצמו, רק השי"ת עושה ועושה ויעשה לכל המעשים, רק כל רצון השי"ת מהאדם הוא, שהוא ניסה לעשות כל מה שהוא רק מסוגל לעשות, ולאחר שיתרשד ועמול ותייגע לעשות כלל יכלתו, יתקיימו בו הכתוב (תהלים נ"ג ג) לקל גומר עלי.

נמצא שבסופו של דבר הפעולה תיעשה מאליה, השי"ת יעשה את הפעולה, כי הרי הוא עושה את כל המעשים, אך כביכול השי"ת אינו עושה את הפעולה, רק לאחר שהאדם עצמו מנסה בכל כוחו לעשות כפי יכלתו, אז גומר השי"ת בעדו. אבל אם האדם יושב בחיבוק ידים ולא יעשה כלום, לא תיעשה המלאכה מאליה על ידי השי"ת, כיון שהאדם לא מילא עדיין רצון השי"ת, שהאדם יתחיל בעצמו לעשות את הפעולה בכל כוחו.

רק לאחר שנתקשו לעשות את המנונה זכו שהיא נעשית מאליה.

והשתא אתי שפיר, בודאי לא היה בכוחו של משה רבינו לעשות את המנונה בעצמו, כי איך אפשר לעשות את כל המנונה מקשה אחת של זהב ושכל פרטי המנונה הכל ממנה יהיו, כל כפתוריה ופרחיה, איך יתכן לעשות כזאת, רק בודאי היה מוכרח שהמנונה תיעשה מאליה על ידי השי"ת.

אך מצד שני אם משה רבינו ועושי המלאכה יתייאשו ויאמרו, הרי ממילא אין שום אפשרות בדרך הטבע לעשות את המנונה ממקשה אחת של זהב, אם כן אנו יכולים לעזוב לגמרי את המלאכה, אזי לא היתה נעשית המנונה מאליה על ידי השי"ת, כיון שעדיין לא נשלם רצון ה',

לרגל היארצייט של הגה"צ רבי משה אהרן [בן מוה"ר ז"ל טוב ליפמן] שטרן זצ"ל, מנקה הדעת שבידו של קרית דשופריא, שהל בשבתא קדישא הדין (גלביע ח' אדר תשנ"ח) - נפרשה נא יריעה קטנה לשמו ולזכרו, בלימוד לקח מוסר מתוך מעשי וצדקותיו אשר עשה וריעה פעלים בדרכו הישרה ובמידותיו המתוקנות להעמיד תלמידים רבים עירוי צאן קדשים - מלוקטים ונאספים מתוך גנוי אוצרותיו של מורנו ורבינו הר"צ שליט"א למען נלך בדרך טובים אמן.

ידוע ומפורסם היה הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, המשגיח המפורסם דיישיבה קדושה קמניץ פה עיר'ק ת"ו, בנועם שיהותו וקירובו בסבר פנים יפות את התלמידו בפרט ואת כל איש ישראל בכלל, תדיר היתה מוכנה על לשונו מילה טובה של עידוד וחיוון.

בהיותו מ'שגיח' בישיבה גדולה וקדושה היה ניכר עליו תמיד גודל עול האחריות הרובץ עליו. והיה בו שילוב נדיר של 'השגחה' קפדנית איתנה, בהיותו מוכיח בשער על כל דבר קטן וגדול, בידו עם הקירוב והאהבה הגדולה שהשפיע לתלמידיו בשפע רב.

בהזדמנות אחת סיפר מנין למד את דרכי הקירוב בנועם שית, כאשר בצעירותו יצא פעם בשבת קודש אל הרחוב בידו עם הצדיק הירושלמי המפורסם רבי אריה לוי זצ"ל, בדרכם מבית הכנסת לביהם.

הנהגה בדרכם רואים הם שמתקרב למולם איש יהודי שהתרחק מאוד מן היהדות רחמנא ליצלן, ונדע כשונא 'חרדים' מובהק... וכל הבא עימו בדברים 'חוטף' על אחר זרם של רוחות הניתן מפיו... הוא צעד לו בחוצפתו במרכז הרחוב עם 'סיגריה' בוערת בידו, ותוך כדי עישון בעצם יום השבת רח"ל התקרב בדרכו לקראתם.

כראוי מרחוק את אותו פוקד, סיפר ר' משה אהרן, נשאתי תפילה חרישית בליבי שלא נפגוש בו באותו מחלל שבת, כדי למנוע עימותים מיותרים עם רשע זה, וגם חששתי משום כבודו של הצדיק רבי אריה שלא יבוה ויקלל אותו כדרכו...

כאשר התקדמו פסיעותיו לקראתו, ניסיתי לשנות את כיוון הליכתו אל צדי המדרכה פנימה, כדי שלא להיפגש עם איש זה - אך תפילה נראה לא התקבלה... ורבי אריה לא שת ליבו לשניי הססלול... אלא המשיך בדרכו הנינוחה אל מול פני המוסר.

רגע המפגש התקרב ובא, ראיתי את עיניו של אותו רשע רושפות, אש, כמי שמכין את עצמו למלחמה עזה...

ברם מה מאוד הופתע האיש, כשרבי אריה הצדיק התקרב אליו בחיון כובש, והושיט לו את ידו בברכת שבת שלום! נעימה.

לנוכח 'פתיהח' לבבית שכזו 'נאלץ' האיש לענות יפה גם מצידו... ואמר אף הוא: שבת שלום כבוד הרב!

רואה אני יהודי יקר, פתח רבי אריה בחיון ובלשון רכה, שהגן יודע ששבת היום... אך כנראה לא ידועה לך ההלכה האוסרת את העישון בשבת...

האיש הסמיך לרגע ולפתע צעק בקול: אני גוי! אני לא שומר שבת! חס ושלום! נרעד רבי אריה למשמע צעקתו, אתה אינך גוי! אתה יהודי! ואתה אחי! ואני אוהב אותך כמו את אחי - ולכן חש אני אחריות כלפיך להזכירך את ההלכה האוסרת את העישון בשבת, כדי שלא תאבד נשמתך הטוהרה בעוון החמור של חילול שבת!

וכאשר העידו חכמינו ז"ל (סוטה ט"ז) 'ניכרים דברי אמת', חש האיש אכן בלבבו את האהבה הכנה שהרעיק עליו הצדיק ר' אריה, ולא היה מסוגל לעמוד בפניו, הוא הריני ראשו בבושה ושאל בתמימות: ומה עלי לעשות כעת על פי ההלכה האם צריך אני לכבות את הסיגריה?

לא הסביר ר' אריה, לא מכבים אש בשבת רק מניחים פנינה צדדית את הסיגריה כמו שהיא והיא כבר תיכבה מאליה!

תיכף נתתי האיש בחזרתו את סיגריית העבירה בפניה נידחת, ולאחר מכן ניגש כשדמעות בעיניו ואמר בהתרגשות לר' אריה, תודה כבוד הרב! אתה היהודי הראשון שאומר לי כן בפשטות על ענין השבת ומסביר כל כך יפה לנוכח תוכחה נעימה שכזו אי אפשר לעמוד!

לא אכחה, המשיך האיש, שקשה לי עד מאוד לשמור את השבת לאור שכבר הורגלתי מזה שנים לעשות בה כל מלאכה כבימי החול [החל] אבל לאחר אהבה שופעת שכזו שכבוד הרב חש אלי, מרגיש אני גם כן כמו 'אח' שלכם, שכן 'כל ישראל אחים' [עין ספר התניא פרק לב] - לפיכך מבטיח אני מכאן ולהבא להשתדל לשמור את השבת!

הרב הצדיק בירכו בחום ועודדו וחיוקו מאוד על קבלתו זו, ושיבר את אוננו מעט להבין את גודל שוכר העצום של שמירת השבת וברכתה בזה ובבא! האיש הודה לרב מקרב לב על דאגתו הכנה אליו, ונפרדו בברכה ובחיבה יתרה.

אותה שעה למדת, סיים ר' משה אהרן את סיפורו המרתק, כיצד לקרב איש ישראל בסבר פנים יפות ומתוך אהבת ישראל יוקדת! טיב זה

המעשה היה נדלוגי שנים רבות לאחר מכן במצבים דומים ואף בתפקיד החיוני כאשר עמדתו בראשות ישיבת קמניץ המפורסמת!

סיפר לי אברך יקר, שבילדותו למד בישיבת קמניץ תחת שבת הנהגתו של הריש מתיבתא הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל.

יום אחד בעת הפסקת האוכל, הבחין הרב שאחד הילדים מוציא את הכריך [סנדוויץ'] לארוחתו, כשהוא עוקף בניין של עיתון טמא: רח"ל! המשגיח החשוב כראותו, נעמד על רגליו בסערת רות השתיק את כל הכיתה, וביקש להפסיק עכשיו ממש באמצע ארוחת הבוקר! מחמת שיש לפנינו כאן מקרה חירום!

התלמידים הנדהמים הניחו את הסנדוויצ'ים על השולחן, הביטו בהשתאות על רבם הנערץ שפניו בערו כאש! והמתונו למוצא פיו.

המשגיח הצדיק פתח בהתנצלות על שונאין להפריע להם כך באמצע האוכל, ואמר שאין זו העת המתאים להאריך, אבל כמה מילים מוכרח הוא להעיר את תשומת ליבם לטומאה הנראה שהדרה כאן על השולחן בתוך החיידר הקדוש!

הוא הסביר במילים קצרות ויודות כאש את גודל הסכנה הנוראה של הנשמה בעיתון שכזה, ולאחר מכן ניגש אל אותו שולחן שעליו הונח העיתון, ובעזרת מרפקו הסיטו כלאחר יד וזרקו אל הרצפה. ולאחר שעטפו בשקית ללא מעג יד בגוף הטומאה, פנה לאחד התלמידים והורה לו, השלך נא מהרה את השקית! הנה תיכף אל פה הובל הרחוק מחוץ למתחם הישיבה, ותכון לקיים בו מצות (זברים כא ט"א) 'זערת הרע מקרבך'!

כשחזר הילד אל הכיתה לאחר שנתבער הרע, ציווהו המשגיח לגשת לטיול את ידיו ג' פעמים לסירוגין, כדי לנער מעצמו את טומאת אותה קליפה! והעיד בפני האברך, שאותו המעמד וההתלהבות דקדושה שבערה בו, עשתה רושם כביר בלב התלמידים הם זכרו והזכירו אותו פעמים רבות לאחר מכן, כאשר ניכר בפניהם עד כמה השפיע עליהם הצדיק באותו מעמד נשגב 'ראת שמים' טהורה!

סיפרו לי תלמידיו של הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, שהיה ידוע בין תלמידיו המקורבים בישיבה שפעמים רבות היה יושב תענית בשביל בחור מסוים; ובאותו היום לא בא שום דבר מאכל ומשקה אל פיו, רק מרבה בתפילות ובתחנונים לפני המקום ברוך הוא לטובת הצלחתו של אותו בחור! והיו תעניתיו של המשגיח הצדיק מחוללים פלאות באותם בחורים כשלתפת נתרפך לבנם ונפתח כולם! עד שאנשי הצוות היו מדברים ביניהם שאין זה אותו בחור שהיה כאן לפני התענית...

הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, נדע כאיש צדיק וירא שמים מופלג המקפיד על קלה כבחמורה, וזכה להעמיד עדרים עדרים של תלמידים יראים ושלמים תלמידי חכמים וגאונים המפארים את כותל המזרח של היכלי הישיבות הקדושות.

בין שלל מעלותיו וצדקותיו היתה עבודת התפילה כנור עטרה לראשו, כשהיה שופך לבבו כמים לפני קונן, כשכולו חרדת קודש בתפילה בדחילו ורחימו, כשתלמידיו האהובים מקבלים 'דוגמא מוחשית' של תפילת איש ישראל בהשתפכות הנפש, כד"א (תהלים ט"ח ט) 'לך אמר לבי בקשו פני - את פניך ואבקש'!

בשיחות המוסר שהיה דורש בהיכל הישיבה הקדושה תמידן כסדרן, היה מרבה לעורר על עבודת התפילה, שבה ניכרת מידת היראת שמים של איש ישראל. וכבר העידו רבותנו ז"ל בענין התפילה, שהיא מדברים העומדים בזומו של עולם, ובני אדם מזלזלים בה! (ברכות ג' ור"ט).

הנה נתבונן נא, עורך המשגיח באחת מדרשותיו הנלהבות, כיצד נראית תפילתם של בחורים אלו...

הנה ישנו 'סדר' שלם של תפילה כראוי לה, מתחיל למודה אני לפניך, הנאמר תיכף עם פתיחת העיניים שהרית, וממשיך לסדרי הכנת התפילה וברכות הנאמרות בבוקר. ולאחר שהכין עצמו כראוי ונכנס לבית התפילה פותח בפסוקי 'מה טובו, אדון עולם יגדל, ברכות השחר. ושוב ממשיך בסדר העקידה והקרבנות, ולאחרים פסוקי דזמרת, וברכות קריאת שמע ושמונה עשרת, תחנון, וסדרא דקדושה וכו'.

כל אלו יש בהם 'סדר' מסודר, שנתקן לפי סדר צינורות של מעלה להריק השפע לאיש ישראל, והמהפך בסדרים אלו הרי הוא 'מהפך בצינורות', כמו שנוספק במשנה ברורה (סו"ט פ"א ט"א) שכן הוזהר המגיד למרן הבית יוסף עינין שם.

ענה נתבוננה נא, המשיך המשגיח, כיצד ואיך נראה סדר של תפילה בישיבה, הלא יש בסדר זה מעלות ומדרגות רבות זו למעלה מזו. - הנה מי שרגיל גם באמירת סדר הקרבנות בכל יום, מה טוב חלקו וחבלו. וכלפי סדר 'מה טובו' וכו' שח' לי פעם בחור אחד ברגע של פתיחות מה אומר למשגית אני מעולם לא אמרתי 'מה טובו'! - השמעתם?

בכל ימי חייו אף פעם לא אמר 'מה טובו', זה | הפשך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פריטי
שנשלחו לזערכת ע"י הקוראים

סעודת שלמה

יצאנו קבוצה של ארבעה חברים עמיתים לעבודה למסע תפילות בקברות צדיקים ביבשת אירופה, תוך הקפדה חזקה על תפילה בציבור. באחת הלילות נסענו לצינו של בעל התפארת שלמה מרדומסקי זצוק"ל, בתקוה גדולה למצוא שם מניין לתפילת ערבית.

זה לא היה בתקופת יארצייט כן שקיוונו מאוד למצוא מניין, הגענו לצינו עם תחושה קשה בלב בחשש אם יהיה לנו מניין אם לאו, נכנסנו ושישה יהודים חרדים שמחו לקראתנו ובקשו שנצטרף אליהם לסעודה... סעודה כיד המלך. אמרנו שאנו זקוקים למניין לתפילת ערבית, הם גם היו צריכים מניין, וכן התפללנו בהתרגשות מההשגחה למצוא מניין והתיישבנו לסעודה.

שאלנו מה קרה שיש סעודה באמצע יום חורפי ומושלג ועוד אצל התפארת שלמה שלא עת היארצייט שלו. הם השיבונו תשובה מפעימה: 'אנחנו קבוצה של שישה חברים שמפעם לפעם טסים בכל רחבי העולם למקומות הקדושים, והחבר הזה, הצביעו על אחד החברים, היה שנים רבות ללא פרי בטן, הוא הלך אל אחד הצדיקים וביקש ברכה לזרע של קיימה. אותו צדיק ברכו ועיץ לו ללמוד כל שבת את הפירוש של התפארת שלמה ובזכות זו יוושע. וכך היה שנוגד לו בן זכר, הוא קרא לילד בשם 'שלמה' על שם התפארת שלמה, ועכשיו הוא התעקש שצריכים לעבור דרך הצינו לערוך סעודת הודיה!!!'

בעל המעשה: ב.ש.

לחם משנה

היה לנו ב"ה מספיק חלות לשבת קודש אך חששתי שזה יהיה כמות המספקת בצמצום ואני אוהב שיש חלות ברווח. ומה החשש? שהבן הבחור שלי לומד בישיבה לא רחוקה מהבית עלול להופיע ללא הודעה מוקדמת ואם הוא מופיע אז צריך עוד חלות. חשבתי לקנות חלה נוספת בחנות ליד המקווה שפתחו עד מאוחר אך שמשום מה זה ברח מזיכרוני וכשהגעתי הביתה כבר היה מאוחר מידי... אמרתי הכל לטובה ולא נתתי למחשבה זו להעביע עלי.

בליל שבת, התכשיתי מופיע ובידו שקית עם כמה פרוות (סוג של פיתה מיוחדת) לשאלתי מהיכן הגיעו הפרוות הללו השיב: "מישהו תרם לישיבה כמות ענקית וכל בחור יכל לקחת כאוות נפשו אז את חלקי הבאתי לסעודה ויש עוד מלא בישיבה." התרגשתי מאוד מגודל ההשגחה שכן זו הפעם הראשונה שהגיע עם 'המוציא' לבית דבר שלא קרה בעבר ובאמת מהסעודה של הלילה נשאר ככזית חלה שתחול עליו הברכה...

בעל המעשה: ה.ה.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפורי השגחה פריטי מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סניאולס

בפקס: 15326517922

או ל: o.y.wines@gmail.com

לאחר תיקון חצות, בסדר תיקון שלש משמרות... (סדרו שיערי ציון). וכמו כן ישנם בחורים רבים שמעולם לא אמרו קרבנות! וישנם הטוענים שניתן 'לצאת' בתפילה גם בעסקת חבילה קטנטנה של 'ברוך שאמר - אשרי - ישתבח', ותיכף ברכו קר"ש ושמונה עשרה והו! בכך כבר נסתיימה לה התפילה... ישנם בחורים המשיך המשגיח ברגש רב כשכשמגיעים 'המעוררים' ה"ה הבחורים המבוגרים בעלי החסד להעידם משנתם בבוקר הרי הם מתגדלים ורוטנים מה הם עושים לי פה, מה רוצים ממני?

מבטי לו הבחור מבט חנוף בשעונו, ושוב מתלונן למה מעריים אותי כל כך מוקדם כשלושת רבעי השעה לפני התפילה? אני לא צריך שלושת רבעי שעה, עשרים דקות מספיקים לי!... מיד מסתובב הוא אפוא אל הצד השני וממשיך בשנתו... לבסוף הוא קם בקושי כעשר דקות בלבד לפני התפילה, ותיכף אחת ושתיים הוא זורק את עצמו היישר מן המטה לתפילה, ומגיע אל היכל הישיבה מיוגע ומיוגע, ממש 'במסירות נפש'!

כשמגיע למקומו כבר אוחזים הציבור ב"יברך דוד", והו בדיוק מתאים בשבילו... הוא מניח מרה את התפילין, ומקפץ ודולג על פני 'ברוך שאמר אשרי ישתבח', והנה אווז הוא כבר בברכב בידו עם הציבור, כשווה בין שווים... הוא תפס את העגלה והתפילה יוצר ושמונה עשרה עם הציבור! - זו היא דוגמה של ולוול נורא בתפילה!

ברם המשיך המשגיח ראו נא גם ראו מאדך גיטא כיצד היה נראה 'גיב התפילה של מ"ר הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל! ובאותו מעמד סיפר ר' משה אהרן מימי צעירותו, בעת שלמד בישיבתו של אותו זקן צדיק מופלא וכך סיפר:

ר' אליהו היה מגיע לתפילה תמיד כמחצית השעה לפני זמן התפילה. - והוא לאחר שכבר סיים את 'סיובו' היומי בין חדרי הפנימייה, כדי להעיר את בחורי הישיבה לתפילת שחרית. היה זה מראה נורא הוד, כשנכנס אל הישיבה עטור בתפילין שהניחם כבר בביתו בטרם צאתו לדרך כמנהג המהדרין במצוות. וכך ראינו בעינינו זקן מופלג כבן שמונים וחמש שנים רענן וטרי! [ע"ש] מקפץ לו בפנימייה מתוך חסד לחדר עם כל הכוחות כשהבחורים הצעירים והחזקים עדיין נתונים בשינה עמוקה...

וכיצד היה מעיר כל בחור? זו היא 'מלאכה' הציבורית לימוד בפני עצמה, הוא ניגש אל הבחור בצניעות טליתו, ומדגדג בה באוזנו, אם היה הבחור מתגדל ומסתובב לצד השני, הרי היה חוזר חלילה על אותה פעולה באופן השנייה... וכך כשהיה הבחור תופס את עצמו ורואה את הרבי עומד על גבו עטור בטלית ותפילין, ועטור בשיבה טובה, היה נתפס מיד בעלבון קשה. כיצד הרבי הוקן שהגיע עצמו לישון רק אחר שכבר גמר 'תיקון חצות', כבר עומד ניצב עליו עם שחר, והוא עדיין מתמהמה ומושיך בעצללות עד שיואל בטובו לקום משנתו!

לאחר מכן נכנס להיכל בית המדרש, והתחיל בברכות השחר במתיקות וטעם נפלא [ע"ש א נישמאן] - היה זה עונג עילאי לשמוע את תפילתו של רבי אליהו, כל ברכה היתה נאמרת מילה במילה בכונה מיוחדת.

ושוב המשיך בסדר הקרבנות שהורגש בו במוחש מה שכתבו הפוסקים שאמירת סדר הקרבנות בימינו היא במקום סדר העבודה שבמקדש! - ומשהגיע לסדר משנת 'איזהו מקומן' (מסכת זבחים פרק חמישי) שנתקן כסדר לימוד משניות בכל יום היה הרבי קורא המשנה ומפרשה, וחוזר בעל על כול דברי הר"ע בפרושו אותם המשניות. - כך יום יום! הרי תורה הוא וללימוד היא נצרכת! [הוא היה בקי בכל סדרי המשניות עם פירושי הר"ע בעל פה, אלא שהסתייג את תורו]. וכך היה ממשיך במתינות לברייתא דרבי ישמעאל, תוך כדי שהוא מפרשה ומבארה יפה יפה.

לאחר מכן התחיל ופצה בתפילה בקול חוצב להבות אש! עד היום מהדהדת תפילתו באוזני תלמידיו: "שיזו לו, זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו..." כך פסוק אחרי פסוק כמנהג מעות וביגוני וערבות מתוקה ביותר. - הוא היה מתחיל בסדר תפילתו לפני הזמן הקבוע, כדי שלא לעכב את הציבור בהמתנה עליו.

זו היא דוגמה עילית לתפילה

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

לאחר התפילה מדי יום כשהציבור כבר התפורר ופנה לחדר האוכל, היתה לו ר' אליהו קביעות שניגשו לפניו סגל תלמידיו המקורבים והוא היה מרצה בפניהם את החידושים שהתחדשו היום בתפילתו, והיה מחדד 'הרגשים' שונים שהתבררו והתלבנו בתפילתו, וחבל על דאבדין שלא הועלו כל אותם חידושים על הכתב! והעיד אחד התלמידים שנוכח באותה שיחת קודש של ר' משה אהרן בישיבת קמניץ, שכל תפילתו השתנתה מקצה לקצה בעקבות אותה שיחה נוקבת!

באחת הנסיעות שערך הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל לטובת הישיבה הקדושה הגיע אל ארץ 'שוויץ', שם סובב בין הערים הנחרדות שדרים בהם אחינו בית ישראל.

והנה הגיעה שמועה לאחוני, על מנהגו היפה של אחד מגדולי הנדיבים השווייצריים עשיר גדול בעל הון רב, המתייצב מדי יום לאחר תפילת שחרית למעמד קצר של 'חלוקת צדקה'. - כך פותח לו הנגיד האדיב את סדר יומו, בטרם ניגש אל עסקיו המסועפים מתוך אמונה פשוטה וביטחון במצות הצדקה שהשי"ת בעצמו שכל כספו וזהבו של עולם שלו מעיד בה (סלאבי ג י): 'ובתמוני נא בואת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים וחריקתי לכם גרקה עד בלי ד'!' מעמד הצדקה היה קצר ונהדר, כשהנגיד עומד בשמחה ונדיבות לב בידו מחזיק שטרות רבות של מאה פרנק (!) שוויצרי, סכום נכבד ונאה, ומעניק לכל דורש ולכל מבקש לצדקה. וכמובן היה זה רק תחילת הסכום המינימום... ולמי שהוסיף לבקש ולחנן 'בתחנונים ידבר רש', היה מרים בטוב ליבו תרומה הגונה בסכומים גדולים פי כמה.

שמה רבי משה אהרן על שמועה זו, ורצה לגשת אל אותו מעמד, שכן בתרומה גדולה ונאה יוכל לחסוך זמן יקר ולא יצטרך לכתת את רגליו מבית לבית, וכך יוכל לסיים מהרה את נסיעת המגבית המפרכת שבמדינת הים.

ברם דא עקא כששאל על שעת התפילה בבית הכנסת של אותו גביר, התברר שנוהגים הם להתפלל לאחר 'זמן תפילה' הראשון והמהודר. תיכף כששמע זאת ר' משה אהרן דחה את כל התוכנית בשתי ידיים על 'זמן תפילה' אין שום אפשרות לוותר, יהיה מה שיהיה! - פסק בנחרצות.

את מעמד הצדקה שלאחר שחרית אמנם 'הפסיד' ר' משה אהרן באותו יום מאחר ונאלץ להרחיק לכת לבית כנסת רחוק כדי להתפלל בציבור בזמן תפילה, אבל ליבו היה שלם עם אלוהים בשמחת הידור מצות התפילה. הוא לא אמר נושא, והחליט לנסות לכל הפחות בגדר 'השתדלות' לגשת לאותו בית כנסת לתפילת המנהג, אף כי הוברר לו שלא מתקיימת אז שום 'חלוקה', וכל בעלי הצדקה המבקשים את נדבת נגיד זה מגיעים אליו אך ורק במעמד של שחרית, מכל מקום לא נמנע המשוכלל הנכבד מלעשות את שליחותו קדשו.

לאחר תפילת מנהג ניגש קדימות אל הגביר החשוב והגדול על אי הגנימות והתנבל על כך שלא היה כאן בשחרית ואולי ניתן לבקש מלפניו על עמו, בחורי חמד צעירי צאן קדשים של ישיבת 'קמניץ'. מתחילה הקפיד מעט הגביר על החריגה מן הזמן המקובל לבקשת נדבות, אבל מיד כשראה שהמזדבר באיש של צורה יהודי תלמיד חכם לא אבה לדחותו כהרגלו למעמד שלמחרת, הוא הוציא מכיסו שטר של מאה פרנק והעניק לו כפי שרגילו לתת בחלוקת שחרית.

ר' משה אהרן הודה למטיבו בכל לב, ובירכו בברכת הצלחה טובה. ותיכף ניגש אל ארון הספרים הוציא בחשקו וביציאותו את הגמרא הארוכה עליה, התיישב לו במנוחה פינה שבידו בית המדרש, ועד מהרה התיפק עצמו בעמל מתיקות יגיעת התורה בהמתנתו לתפילת ערבית.

הגביר שישב במרום מקומו הנכבד שבמזרח וראה את היהודי החשוב רכון על תלמודו, נשא מאוד חן בעיניו, הוא נפעם מצורת הנגרות העדינה ודיבורו עמו בכבוד ובדרך ארץ, ואף נהנה מן הברכה שבידו

בכנות ליבו. הוא קם בהשקט ממקומו ניגש אל גבאי בית המדרש בשאלתו, את מכיר הוא אולי את האורח החדש שם בפניה מה טיבו ומיזני הוא בא.

בודאי! ענה הגבאי, הלא זהו המשגיח המפורסם של 'קמניץ' בירושלים ע"ה, איש מורם מעם תלמיד חכם מובהק מרביץ תורה ומחנך בתסוד עליון!

כששמע זאת העשיר ובהביטו בהדרת פניו של האורח הדגול, ניגש אליו שוב ותחב אל תוך ידו עוד שלוש מאות פרנק (!) בתוספת ברכה להצלחתו ושנושג הישיבה, ר' משה אהרן שמה לקראתו, ושוב הודה לו בחפץ לב והוסיף לו ברכה נוספת להצלחתו בכפלים לתושיה. והנה הגיע זמן גלילת אור מפני חושך, הערב יד, והציבור ניגש לתפילת ערבית.

עם תום התפילה התפורר הקהל איש איש לביתו ולעסקיו, ור' משה אהרן דגן שהתקשה מאוד להיפרד מן הגמרא הקדושה, התיישב שוב על מקומו כדי להספיק 'לחטוף' עוד קצת לימוד כמידת האפשר, עד שייצא למלאכתו מלאכת הקודש בתיקון הנגשג של ריצת רגליים לצדקה.

בית הכנסת התרוקן לגמרי, רק האורח הירושלמי הנאמן ישב לו רכון בפניו בשמחת תורתו דבקות אלקים חיים.

לפתע נשמעה הדלת נפתחת, מי זה מופיע פה פתאום בחשכת לילה? נחרד מעט ר' משה אהרן, הוא לא הכיר את אנשי העיר, וחשש שמא איזה 'גוי' אנטישמי מקומי נכנס בראותו את האור הדולק בבית הכנסת...

ברם מה מאוד הופתע להיווכח שהנכנס הוא לא אחר מהגביר הגדול בכבודו ובעצמו, הוא התפלא מעט על ביקורו של העשיר בשעה מאוחרת שכזו בבית הכנסת, ונרגע שאין כאן לא 'גוי' ולא 'שייגן', וחזר לשקוע בתלמודו.

הגביר פסק פנימה, התהלך מעדנות ברחבי בית המדרש הגאה והמפואר אנה ואנה, התקרב אל הפינה האחורית וניגש היישר אל האורח החשוב שכבר הספיק להכירו משתי התרומות המכובדות שהעניק לו ב'מנהג-מעריב'. הוא התיישב בנינוחות על יד ר' משה אהרן ובקש לפתוח עימו בשיחה קצרה.

הקשב נא לי צדיק יקר, פתח הגביר, כשראיתי בך היום את מידת יושר וצדקתך ואת מסירות נפשך הגדולה למען הישיבה הקדושה, נשא מאוד חן בעיני. והנה כשיצאתי לאחר מעריב אל בית העסק הגדול שלי כאן במרכז העיר נישתי היישר אל עסקי הביזנע'ש שעל שולחני, ובסייעתא דשמיא מופלגה עלתה ההצלחה למעלה מן המשוער, ברכתך הכנה פעלה כנראה את פעולתה, הכל התנהל בזריזות למישרים, וכעבור זמן קצר 'סגרת' כמה עסקאות טובות שהגינו פירות של רווחים נאים ביותר.

יצאתי מבית העסק לביתי בלב מלא שבח והודיה לבורא ב"ה על ההצלחה היומית היפה של הביזנע, וכאות תודה לקל הטוב והמטיב הפרשיה סך הגון לצדקה.

והנה עתה כשעברתי כאן בדרכי הביתה, וראיתי האור בוקע מחלונות ביה"כ' נכנסתי לראות אולי יימצאו כאן 'בעלי צדקה' הרגילים במלאכתם, כאן כדי לחלק לידיהם מן הצדקה הגדולה. אך היות שאיני מוצא כאן כעת אף אחד ברוצני להעניק לך את כל הסכום כולו, לפאר את בית ה' שבירושלם קראת דשופריא.

על אותו שלף המיליונר מכיס חליפתו המהודרת 'מעטפה' שמנה ונכבדה מלאה מרששים של כמה אלפי פרנקים טבין ותקילין! כשרבי משה אהרן מודה לו ולהשי"ת המשלחו בכל לב ונפרד ממנו בשלום.

ואף אנו למדנו מטיב זה המעשה, כמה טובה וברכה הביאה ההקפדה על 'תפילה בזמנה', כאשר קיים הצדיק בנפשו 'את פניך ה' אבקש', בתפילתו הסדורה כראוי לפי מעלתו. - שזכה על ידי זה לאותה ברכה עצומה בשפע רב, ואילו היה 'מוותר' על הקפדתו, ומקל לעצמו להתפלל 'דק' באותו יום לאחר הזמן כדי שלא לפספס את מעמד הצדקה של שחרית, היה ככל הנראה יוצא משם עם מאה פרנק בלבד, ותו לא מיד! ת.נ.צ.ב.ה

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

האחים היקרים העוסדים תמיד לימן רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים • יוסף בן טילה רחא לרפ"ש • שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים

י"ו ל' ע"י קהילת ישיבת בית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7175